

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра публічного та приватного права

РОБОЧА ПРОГРАМА
Делікти у цивільному праві

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Литвиненко В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 27 » серпня 2025 р.

Розробник (-и): Кочина О.С., доцент кафедри П та ПП, к.ю.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права
(назва кафедри)

Протокол від «27» серпня 2025 року № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Чічкань М.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	3-й рік навчання, 5 семестр ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Кочина Олександра Сергіївна, доцент кафедри публічного та приватного права, к.ю.н., доцент
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	aleksandra.cn88@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Курс присвячений вивченню правових основ інституту деліктних зобов'язань у цивільному праві, підстав і умов відповідальності за завдану шкоду. Розглядається система правових засобів відшкодування майнової та моральної шкоди, особливості відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки, неповнолітніми, недієздатними та іншими особами.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні положення про делікти в цивільному праві.

Змістовий модуль 2. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей об'єкту та суб'єктного складу заподіювачів шкоди.

Змістовий модуль 3. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди.

Навчальна дисципліна «Делікти у цивільному праві» викладається протягом одного семестру за допомогою лекційних занять, практичних (семінарських) занять, самостійної роботи і завершується складанням диф. заліку.

3. Мета та цілі курсу.

Мета навчальної дисципліни - засвоєння здобувачами знань щодо правового регулювання зобов'язань, які виникають з заподіяння шкоди протиправними діями суб'єктів цивільно-правових відносин (деліктних зобов'язань).

Завданнями вивчення дисципліни «Делікти у цивільному праві» є:

формування розуміння сутності деліктних зобов'язань та їх ролі в системі цивільного права;

ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регулюють підстави та умови відшкодування шкоди;

розгляд інформації про зміст деліктної відповідальності, а також про особливості відповідальності осіб з вадами дієздатності чи працівників у трудових відносинах;

формування знань про спеціальні види деліктів, зокрема відшкодування шкоди, завданої актами влади, джерелом підвищеної небезпеки, злочинами, надзвичайними обставинами, недоліками товарів, робіт чи послуг;

засвоєння інформації про порядок компенсації майнової та моральної шкоди, а також про судову практику у сфері деліктних зобов'язань.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти розширює загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

4. Результати навчання.

Здобувач має вдосконалити програмні результати навчання:

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

В результаті вивчення дисципліни «Основи запобігання та протидії домашньому насильству» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- науково-теоретичні та практичні положення про недоговірні (деліктні) зобов'язання;
- принципи та функції деліктної відповідальності;
- особливості складів окремих видів деліктів;
- норми Цивільного кодексу України, закони та інші нормативно-правові акти, що регулюють деліктні правовідносини;
- порядок відшкодування майнової та моральної шкоди;
- тенденції й перспективи розвитку законодавства у сфері деліктних зобов'язань, а також науково-методичні та інші юридичні джерела.

вміти:

- правильно визначати правову природу деліктних правопорушень;

- тлумачити та застосовувати норми ЦКУ та інших нормативно-правових актів;
- використовувати судову практику для прийняття обґрунтованих рішень у спірних правовідносинах;
- застосовувати набуті знання у вирішенні практичних ситуацій щодо відшкодування шкоди;
- аргументовано відстоювати власну правову позицію під час розгляду деліктних спорів.

5. Пререквізити -

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Семінарські заняття	14
Самостійна робота	60
Індивідуальне завдання	Контрольна робота
Всього кредитів	3

Формами проведення занять є лекційні та семінарські заняття, самостійна робота. Проведення занять згідно розкладу відбувається на парах та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Загальні положення про делікти в цивільному праві

Тема 1. Зобов'язання відшкодування шкоди (делікти) в системі зобов'язань за цивільним законодавством України

Поняття зобов'язань відшкодування шкоди за цивільним законодавством України. Співвідношення понять «відшкодування шкоди» та «компенсація». Характерні властивості зобов'язань відшкодування шкоди. Визначення поняття «зобов'язання відшкодування шкоди». Особливості методу регулювання відносин відшкодування шкоди. Принципи інституту (зобов'язань) відшкодування шкоди. Функції інституту (зобов'язань) відшкодування шкоди. Класифікація (систематизація) зобов'язань відшкодування шкоди. Суб'єкти правовідносин відшкодування шкоди. Об'єкти правовідносин відшкодування шкоди. Зміст правовідносин відшкодування шкоди.

Тема 2. Загальні підстави та умови відповідальності за шкоду, завдану неправомірними діями

Особливості деліктної відповідальності. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду. Значення умислу, необережності, грубої необережності. Елементи складу цивільного правопорушення; протиправна поведінка, шкода; причинний зв'язок між шкодою і протиправною поведінкою; вина. Протиправне порушення (делікт), протиправна дія, бездіяльність. Види (система) деліктних зобов'язань.

Тема 3. Порядок відшкодування (компенсації) заподіяної шкоди

Основні способи відшкодування майнової шкоди. Право вибору способу відшкодування шкоди. Відновлення попереднього стану речі, що мала певну зношеність. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди як міра відповідальності за порушення житлового законодавства. Поняття «моральна шкода»: погляди науковців. Законодавче регулювання відшкодування моральної шкоди в Україні. Поняття моральної шкоди, заподіяної юридичній особі. Право на компенсацію моральної шкоди. Випадки, у яких моральна шкода підлягає відшкодуванню. Критерії визначення розміру компенсації за моральну шкоду. Способи відшкодування моральної шкоди. Цивільно-правові підстави відповідальності за заподіяння моральної шкоди.

Змістовий модуль 2. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей об'єкту та суб'єктного складу заподіювачів шкоди

Тема 4. Зобов'язання із заподіяння шкоди майну, життю та здоров'ю фізичної особи

Умови, за яких настає відповідальність за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи. Поняття «каліцтво» та його види. Поняття та класифікація «професійних захворювань». «Інше ушкодження здоров'я»: поняття та ознаки. Поняття «смерть» та її види. Об'єкт відшкодування шкоди, завданої життю чи здоров'ю фізичної особи. Специфіка причинно-наслідкового зв'язку як умови відповідальності за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи. Порядок відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи. Особливості вини як умови відповідальності за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи.

Порядок відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи. Порядок визначення заробітку (доходу), втраченого внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи, яка працювала за трудовим договором. Поняття «ступеню втрати професійної працездатності» та «ступеню загальної працездатності».

Правове регулювання відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок смерті потерпілого. Розмір відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

Тема 5. Відповідальність за шкоду, завдану особами з різними вадами дієздатності

Порядок відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою особою: історичний аспект. Особи, які несуть відповідальність відшкодувати шкоду, заподіяну діями малолітнього. Умови звільнення від відповідальності відшкодувати шкоду, заподіяну малолітньою особою. Загальні та спеціальні умови відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою особою. Умови відповідальності неповнолітнього, за заподіяння шкоди. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної неповнолітніми, їхніми батьками (усиновлювачами) або піклувальниками.

Відшкодування шкоди, заподіяної недієздатною фізичною особою. Умови відшкодування шкоди, заподіяної недієздатною фізичною особою, самою недієздатною особою. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної фізичною особою, дієздатність якої обмежена. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.

Тема 6. Відповідальність юридичної або фізичної особи за шкоду, завдану їхнім працівником чи іншою особою

Поняття та правова підстава відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Наявність трудових відносин; виконання функціональних (трудових) обов'язків; час виконання; договір підряду чи надання послуг. Протиправна дія; шкода; бездіяльність; причинний зв'язок; вина заподіювача шкоди - організації (юридичної особи), фізичної особи.

Тема 7. Зобов'язання із заподіяння шкоди актами влади, органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури та суду

Суб'єкти заподіяння шкоди та суб'єкти відповідальності за шкоду, заподіяну органами дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Поняття «органів дізнання» та їх види. Органи досудового слідства. Органи прокуратури. Судові органи. Умови відшкодування шкоди, заподіяної органами дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Випадки, за яких виникає право на відшкодування шкоди. Умови, за яких право на відшкодування шкоди не виникає. Об'єкти, які підлягають відшкодуванню у разі заподіяння шкоди правоохоронними та судовими органами. Порядок обчислення середньомісячного заробітку для визначення розміру відшкодування шкоди, заподіяної правоохоронними та судовими органами.

Органи, до яких має звернутися особа для відшкодування шкоди. Постанова (ухвала) про відшкодування шкоди, завданої правоохоронними чи судовими органами. Порядок оскарження постанови (ухвали) про відшкодування шкоди, завданої правоохоронними чи судовими органами.

Змістовий модуль 3. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди

Тема 8. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки

Розвиток законодавства з приводу відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки. Теорії визначення джерела підвищеної небезпеки: теорія властивостей речей і сил природи, теорія предметів матеріального світу, теорія діяльності. Поняття джерела підвищеної небезпеки. Основні ознаки джерела підвищеної небезпеки. Види джерел підвищеної небезпеки. Суб'єкт відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки. Умови відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки. Умови звільнення володільця небезпечного об'єкта від відшкодування шкоди. Поняття «ядерна шкода». Суб'єкт відшкодування ядерної шкоди. Умови відшкодування ядерної шкоди. Порядок відшкодування ядерної шкоди.

Тема 9. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок злочину та надзвичайних обставин

Підстави та умови відшкодування потерпілому шкоди, заподіяної внаслідок злочину. Заподіяння шкоди при перевищенні меж необхідної оборони. Заподіяння шкоди у стані сильного душевного хвилювання. Порядок відшкодування потерпілому шкоди, заподіяної внаслідок злочину, вчиненого малолітньою або не повнолітньою особою. Порядок відшкодування потерпілому шкоди, заподіяної внаслідок злочину, якщо особа, що вчинила злочин, невідома або є неплатоспроможною. Поняття «неплатоспроможності».

Поняття «надзвичайний стан». Порядок відшкодування збитків, завданих під час введення надзвичайного стану. Довідка про визнання осіб такими, що постраждали від надзвичайних обставин. Забезпечення житлом осіб, які постраждали від надзвичайних обставин. Відшкодування заподіяних надзвичайною обставиною матеріальних збитків. Працевлаштування осіб, постраждалих від надзвичайних обставин. Компенсації та пільги, які надаються особам, постраждалим від надзвичайних обставин.

Тема 10. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг)

Порядок регулювання відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг) у законодавстві України. Суб'єкти відповідальності за шкоду, завдану внаслідок недоліків товару, робіт (послуг). Строки відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Строк позовної давності для вимог про відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товару, робіт (послуг). Заподіяння шкоди внаслідок недоліків товару, роботи, послуги поза межами строків придатності. Поняття «строку придатності». Поняття «строк служби». Умови відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Поняття «неналежної якості товару». Шкода як умова відповідальності шкоду, завдану внаслідок недоліків товару, робіт (послуг).

Тематика практичних занять

Тема 1. Зобов'язання відшкодування шкоди (делікти) в системі зобов'язань за цивільним законодавством України.

Тема 2. Загальні підстави та умови відповідальності за шкоду, завдану неправомірними діями.

Тема 3. Зобов'язання із заподіяння шкоди майну, життю та здоров'ю фізичної особи.

Тема 4. Відповідальність за шкоду, завдану особами з різними вадами дієздатності.

Тема 5. Зобов'язання із заподіяння шкоди актами влади, органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури та суду.

Тема 6. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки.

Тема 7. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Зобов'язання відшкодування шкоди (делікти) в системі зобов'язань за цивільним законодавством України. Загальні підстави та умови відповідальності за шкоду, завдану неправомірними діями. Порядок відшкодування (компенсації) заподіяної шкоди. Зобов'язання із заподіяння шкоди майну, життю та здоров'ю фізичної особи. Відповідальність за шкоду, завдану особами з різними вадами дієздатності. Відповідальність юридичної або фізичної особи за шкоду, завдану їхнім працівником чи іншою особою. Зобов'язання із заподіяння шкоди актами влади, органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури та суду. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок злочину та надзвичайних обставин. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу

Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»» (<https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochneta-pidsumkove-ocziyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf>).

Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Делікти в цивільному праві» включає *поточний та семестровий контроль знань*. У семестрі ЗВО може набрати до 70% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 30% підсумкової оцінки на диференційованому заліку. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік. Повторне складання диференційованого заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету.

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи.

Семестровий *контроль по закінченню семестру проводиться у формі диференційованого заліку* відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання заліку існують білети. Білети складаються з двох питань (кожне питання оцінюється максимум у 15 балів). У **13-15 балів** оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). **10-12 балів** - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; **6-9 бали** ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу,

	<p>але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-5 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною.</p> <p>Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p>
<p>Вимоги до КР</p>	<p>Підсумкова контрольна робота проводиться у 4 семестрі за результатом вивчення всіх змістових модулів. Вона може включати у себе теоретичні питання, а також практичні та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, але які передбачені планом для самостійного вивчення. Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить 10.</p> <p>Критерії оцінювання виконаної контрольної роботи:</p> <p>10-9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. 8-6 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; має навички користування нормативним матеріалом. 5-4 бали здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки. 3-1 бали здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки. 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.</p> <p>Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість</p>

	<p>ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оспорити результати контрольної роботи.</p>
<p>Семінарські (практичні) заняття</p>	<p>Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання.</p> <p>Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: 4 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 3,5 бали - ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3 бали - ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця питанні, що вивчається. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання.</p> <p>Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні ЗВО наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків.</p> <p>Оцінювання виконання реферування, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - 3 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані; - 2 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; - 1,5-1 бал – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - 0,5-0 балів – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 3 бали.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	<p>У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (за семестр – 30 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.</p> <p>На ліквідацію академічної заборгованості вноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Делікти в цивільному праві». Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр.</p> <p>Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.</p>
---	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальні положення про делікти в цивільному праві		0...15
1	Усна відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...8
2	Реферування, індивідуальна робота	0...7
Змістовий модуль 2. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей об'єкту та суб'єктного складу заподіявачів шкоди		0...15
1	Усна відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...12
2	Реферування, індивідуальна робота	0...3
Змістовий модуль 3. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди		0...15
1	Усна відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...8
2	Реферування, індивідуальна робота	0...7
Підсумкова контрольна робота		0...10
Окремі види індивідуальної та самостійної роботи: Підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських		0...15

конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.	
Усього поточний і проміжний модульний контроль	0...70
Семестровий контроль (диференційований залік)	0...30
Разом	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, атестації
90 – 100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
66-74	D (задовільно)	задовільно
60-65	E (достатньо)	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання

9. Обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук і медіапроектор для демонстрації презентацій лекцій.

10. Політики курсу.

Політика відвідування занять та виставлення балів. Для всіх здобувачів вищої освіти відвідування лекцій і практичних занять курсу є обов'язковими, за виключення випадків пов'язаних з оформленням індивідуального графіку відвідування. Враховуються всі бали отримані в ході поточного контролю (усні відповіді, вирішення задач, написання юридичних диктантів, самостійна/індивідуальна робота, модульна тощо). Активна участь у ході практичних та лекційних занять, участь у студентських конференціях, студентських олімпіадах, підготовка наукових публікацій тощо є підставою для нарахування додаткових балів.

Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо.

За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно з використанням системи «Moodle» та онлайн відео-конференцій. У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані види робіт або не набрав мінімально необхідну кількість балів (30), він не допускається до складання диф. заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»](#). Повторне складання диф. заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання диф. заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні контрольних (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

11. Рекомендована література.

1. Парасюк М.В. Цивільне право України (особлива частина) (у схемах та таблицях): навчальний посібник / М.В.Парасюк, В.М. Парасюк, Н.М. Грабар. Львів: Растр-7, 2021. 467 с.
2. Цивільне право (особлива частина) : навч. посібник / за заг. ред. : Н.М. Процьків, В.М. Никифорака. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
3. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / [Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін.]; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 420с.
4. Цивільний кодекс України : наук.-практ. коментар : станом на 01 січн. 2023 р. / Харитонов Є. О., Харитонova О. І. та інш. за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонova Є. О., канд. юрид. наук, доц. Калітенко О. М. Київ : Норма права, 2023. 1424 с.
5. Civil law : study guide / A. V. Goncharova, O. M. Reznik. Sumy: Sumy State University, 2019. 76 p.

Інтернет-джерела.

1. Система дистанційного навчання moodle НУ «Чернігівська політехніка» - <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6145>.
2. Офіційний портал Верховної Ради України парламенту України - <https://www.rada.gov.ua/#>.